

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. Ing. Antona Jakubíka v trestnej veci proti obvinenému **I. M. a spol.** pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na neverejnom zasadnutí 26. júna 2012 v Bratislave o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 21. júna 2011, sp. zn. 6 To 100/2009, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného I. M. sa **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Krajský súd v Trnave (ďalej len krajský súd) podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obžalovaného M. a krajského prokurátora v Trnave proti rozsudku Okresného súdu Trnava (ďalej len okresný súd) z 12. mája 2009, sp. zn. 3 T 70/2008.

Rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný I. M. uznaný vinným za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom čase v T. od bližšie nezistenej osoby zakúpil jedenásť papierových skladačiek heroínu a jednu injekčnú striekačku o objeme 2,5 ml so zataveným koncom s obsahom účinnej látky metamfetamínu, ktoré prechovával u seba až do 12.12.2007, kedy prišiel v dopoludňajších hodinách do bytu obžalovanej M. R. v T. na G. a tieto omamné látky bez jej vedomia schoval do malého hnedého puzdra v tvare kvádra o rozmere asi 6x3x3 cm, ktoré mala v kabelke a následne ho opäť vložil do jej kabelky a potom odišli spolu v aute obžalovanej zn. Kia Rio, ev. č. T. smerom na S.,

pričom v obci B. boli obaja zastavení a kontrolovaní policajnou hliadkou, ktorá pri bezpečnostnej prehliadke našla uvedené drogy v puzdre na rúž v kabelke M. R. a tieto zaistila; kriminalistickou expertízou bolo zistené, že predložených 11 papierových skladačiek obsahovalo heroín s prímiesou kofeínu a paracetamolu o celkovej hmotnosti 1601 mg s priemernou koncentráciou účinnej látky 5,6 % hmotnostných obsahujúci 90 mg absolútneho heroínu a toto množstvo možno považovať za 11 jednorázových dávok drogy, predložená zatavená injekčná striekačka s modrým piestom o objeme 2,5 ml zasa obsahovala metamfetamín o hmotnosti 199 mg a o priemernej koncentrácii 52,5 % hmotnostných obsahujúci 104 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá 3-4 obvykle jednorázovým dávkam drogy, heroín (diacetylmorfín) je zaradený v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok a metamfetamín je v zmysle označeného zákona zaradený do II. skupiny psychotropných látok;

tohto konania sa I. M. dopustil napriek tomu, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu v Trnave z 21.06.2007, sp.zn. 7T 80/07 bol odsúdený za zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi spolupáchateľstvom podľa § 20, § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní dva roky a osem mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Za to mu bol podľa § 172 ods.2, § 38 ods.2, ods.3, § 36 písm. l/ Trestného zákona uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 (desať) rokov.

Podľa § 48 ods.3 písm. b/ Trestného zákona bol obžalovaný na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods.1 Trestného zákona bol obžalovanému uložený aj ochranný dohľad v trvaní 2 (dva) roky.

Obžalovaná M. R., bola podľa § 285 písm. c/ Trestného poriadku oslobodená spod obžaloby Krajskej prokuratúry v Trnave č. Kv 63/07 zo dňa 18.04.2008 pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť tak, že

obžalovaný I. M. v presne nezistenom čase v T. od bližšie nezistenej osoby zakúpil jedenásť papierových skladačiek heroínu a jednu injekčnú striekačku o objeme 2,5 ml so zataveným koncom s obsahom účinnej látky metamfetamínu, ktoré prechovával u seba až do 12.12.2007, kedy prišiel v dopoludňajších hodinách do bytu obvinenej M. R. v T. na G. a požiadal ju, aby mu tieto drogy schovala do kabelky, čo obžalovaná M. R. urobila a potom odišli spolu v aute obvinenej zn. Kia Rio, ev. č. T. smerom na S., pričom v obci B. boli obaja zastavení a kontrolovaní policajnou hliadkou, ktorá pri bezpečnostnej prehliadke našla uvedené drogy v puzdre na rúž v kabelke M. R. a tieto zaistila; kriminalistickou expertízou bolo zistené, že predložených 11 papierových skladačiek obsahovalo heroín s prímiesou kofeínu a paracetamolu o celkovej hmotnosti 1601 mg s priemernou koncentráciou účinnej látky 5,6% hmotnostných obsahujúci 90 mg absolútneho heroínu a toto množstvo možno považovať za 11 jednorázových dávok drogy, predložená zatavená injekčná striekačka s modrým piestom o objeme 2,5 ml zasa obsahovala metamfetamín o hmotnosti 199 mg a o priemernej koncentrácii 52,5 % hmotnostných obsahujúci 104 mg absolútneho metamfetamínu, čo zodpovedá 3-4 obvykle jednorázovým dávkam drogy, heroín (diacetylmorfín) je zaradený v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok a metamfetamín je v zmysle označeného zákona zaradený do II. skupiny psychotropných látok;

tohto konania sa obaja obvinení dopustil napriek tomu, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu v Trnave z 21.06.2007, sp. zn. 7T 80/07 boli odsúdený za zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť spoločne s I. M. v rámci vyššie uvedeného skutku súdom modifikovaného ako spáchaného naposledy menovaným.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený M. podaním doručeným okresnému súdu 19. apríla 2012.

Ako právny dôvod dovolania uviedol obvinený dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. g/ a písm. i/ Tr. por.

Vecne argumentuje a navrhuje:

„Uznesením odvolacieho súdu došlo k porušeniu zákona, pretože po dôslednom preskúmaní veci mal odvolací súd zistiť, že rozsudok prvostupňového súdu je založený na dôkaze, ktorý nebol súdom vykonaný zákonným spôsobom a na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia .

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že v trestnom konaní vedenom proti mojej osobe, boli ako vecné dôkazy použité 11 ks. papierových skladačiek s obsahom heroínu a zatavená injekčná striekačka s obsahom metamfetamínu, ktoré boli nájdené pri bezpečnostnej prehliadke v púzdre na rúž, v kabelke M. R..

Z výsluchu svedka J. K., pracovníka operatívneho oddelenia Úradu justičnej a kriminálnej polície PZ Trnava vyplýva, že dňa 12.12.2007 ma spozoroval vo vozidle zn. KIA Rio striebornej farby, EČV: T., pričom vedel, že som mal nastúpiť do výkonu trestu odňatia slobody, do ktorého som nenastúpil a upovedomil o tom hliadku polície, ktorá ma v obci B., ako vodiča tohto vozidla zastavila. Po zastavení ma hliadka polície začala kontrolovať a M. R. kontroloval svedok J. K.. Vyzval ju, aby z vozidla vystúpila, išla k jeho vozidlu a aby vyložila všetko to, čo má pri sebe. So sebou mala čiernu dámsku kabelku, postavila sa do otvorených dverí služobného vozidla a začala vyberať z tašky obsah kabelky, z ktorého okrem iných vecí vybrala aj malé puzdro, ktoré otvorila, kde bolo 10 ks. papierových skladačiek a jedna striekačka, v ktorej bol bledožltý prášok. Ako puzdro otvorila, tak ho aj zavrela a J. K. si puzdro aj s jeho obsahom zobral k sebe.

Následne som bol spolu s M. R. predvedený na políciu. Zo záznamu ktorý napísal J. K. dňa 12.12.2007 vyplýva, že u M. R. ako aj u mňa, mala byť uvedeným spôsobom vykonaná tzv. bezpečnostná prehliadka.

Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, je policajt oprávnený presvedčiť sa, či osoba, proti ktorej vykonáva služobný zákrok, nemá pri sebe zbraň (§ 14 ods. 5), a ak ju má, odňať mu ju.

Je nepochybné, že príslušníci hliadky polície Obvodného oddelenia PZ Trstín, mali zákonný dôvod na zastavenie motorového vozidla a na vykonanie bezpečnostnej prehliadky mojej osoby ako vodiča motorového vozidla, pretože voči mojej osobe vykonávali služobný zákrok, keďže polícia mala vedomosť, že som sa vyhýbal nástupu výkonu trestu odňatia slobody. Pochybnosti o zákonom postupe však vzbudzuje konanie J. K., ktorý

ako pracovník operatívneho oddelenia PZ, počas zákroku ktorý vykonávali službukonajúci príslušníci policajnej hliadky proti mojej osobe, vykonal sám, z vlastnej iniciatívy bezpečnostnú prehliadku osoby M. R.. Pritom spôsob vykonania bezpečnostnej prehliadky, tak ako ho vo svojej výpovedi popísal J. K., je v rozpore s ustanovením § 22 ods. 1 zákona o policajnom zbore, ktorý takýto úkon upravuje. Z hľadiska zákonnosti vykonania tohto úkonu, nesmie oprávnenie na vykonanie bezpečnostnej prehliadky sledovať iný cieľ, než zistenie, či osoba proti ktorej sa vykonáva služobný zákrok, nemá pri sebe zbraň, ktorá by mohla ohroziť život alebo zdravie policajta a ak ju má, odňať ju. Výzva J. K. voči M. R., aby vyložila všetko to čo má pri sebe je nezákonná, pretože výzva policajta na vyloženie všetkých vecí ktoré má osoba pri sebe, nie je v zákone o policajnom zbore upravená ako oprávnenie policajta. Takýto postup policajta je neprijateľný i preto, že výzva na vyloženie vecí je ukladaná osobe ako povinnosť na vyloženie vecí, teda ako povinnosť, ktorá musí byť splnená a nie je možné ju odmietnuť. V tejto súvislosti poukazujem i na zákaz nútiť osobu, aby prispela k svojmu obvineniu, či usvedčeniu, čo znamená i zákaz nútiť takúto osobu k súčinnosti alebo k aktívnemu konaniu, ktoré je potrebné na usvedčenie takejto osoby, teda ide o zákaz nútiť osobu aby vyložila veci ktoré u seba má. Z priebehu úkonu ktorý vykonával J. K. voči M. R.] vyplýva, že nešlo o bežnú pohmatovú, alebo vizuálnu bezpečnostnú prehliadku, zameranú na zistenie, či osoba nemá pri sebe zbraň, ale išlo o osobnú prehliadku, zameranú na zistenie, či osoba nemá pri sebe vec dôležitú pre trestné konanie, čo vyplýva z toho, že pri prehliadke M. R. musela vyložiť všetky veci z dámskej kabelky do služobného vozidla polície, okrem iného i obsah malého púzdra, ktorý musela otvoriť a v ktorom boli nájdené papierové skladačky a zatavená injekčná striekačka. Vykonanie takejto prehliadky je vo svojej podstate obchádzanie ustanovenia § 99 ods. 3 Trestného poriadku, ako aj s ustanovenia § 102 Trestného poriadku.

O tom, že bezpečnostná prehliadka vykonaná J. K. nebola zameraná na zistenie či osoba má pri sebe zbraň, nasvedčuje i to, že M. R. bola následne vyšetrovateľkou polície podrobená osobnej prehliadke podľa § 99 ods. 4 Trestného poriadku, s poukazom na § 102 ods. 4 Trestného poriadku, teda z dôvodu podozrenia, že má pri sebe zbraň alebo inú vec, ktorou by mohla ohroziť život alebo zdravie, čo vyplýva zo zápisnice o zadržaní a obmedzení osobnej slobody podozrivej osoby M. R. zo dňa 12.12.2007 (č. 1. 62). Z uvedených skutočností vyplýva, že obsah papierových skladačiek a obsah zatavenej injekčnej striekačky, ktoré boli v trestnom konaní predložené ako dôkaz, boli získané nezákonným donútením polície.

Podľa § 119 ods. 2 Trestného poriadku, za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona.

Podľa § 119 ods. 4 Trestného poriadku, dôkaz získaný nezákonným donútením alebo hrozbou takého donútenia sa nesmie použiť v konaní okrem prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu použila.

Nakoľko tieto skutočnosti nevzal odvolací súd do úvahy, ako dôvod dovolania uplatňujem dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. g, písm. i Trestného poriadku, teda že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia a odvolací súd toto pochybenie v konaní o riadnom opravnom prostriedku nenapravil.

Preto navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako dovolací súd:

1. podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom, že uznesením Krajského súdu v Trnave z 21.06.2011, spisová značka 6To/100/2009, bol porušený zákon v ustanovení § 319 Trestného poriadku a v konaní, ktoré mu predchádzalo, v ustanovení § 119 ods. 2, ods. 4) Trestného poriadku a v ustanovení § 22 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v neprospech odsúdeného I. M., nar. X., trvale bytom T., H., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, v ÚVTOS Leopoldov,

2. podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trnave z 21.06.2011 spisová značka 6To 100/2009 a rozsudok Okresného súdu Trnava z 12.05.2009 spisová značka 3T/70/2008 vo výroku o treste a

3. podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Trnava, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.“

Prokurátor krajskej prokuratúry v Trnave navrhol s poukazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku dovolanie ako nedôvodné odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako dovolací súd (§ 377 Tr. por.) vec predbežne preskúmal podľa § 378 Tr. por. a zistil, že nie je dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. a/, b/ alebo d/ až h/ Tr. por. Zároveň však

už pri predbežnom prieskume zistil, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Aj keď obvinený uplatňuje ním uvádzané okolnosti z titulu dvoch dovolacích dôvodov, tvrdená chyba nemôže spĺňať dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Ustanovenia o oprávneniach policajta pri výkone služobnej činnosti, kam patrí i námietkami dotknuté oprávnenie podľa § 22 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o PZ), nemajú totiž hmotnoprávnu povahu. Ich porušenie teda nemôže byť „nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia.“ Tieto ustanovenia upravujú postup policajta pri služobnom zákroku, majú teda procesný charakter, aj keď nejde o úpravu postupu v trestnom konaní, ktorá je obsiahnutá v Trestnom poriadku.

Namietaná chyba by bola podraditeľná len pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. (založenie rozhodnutia na nezákonne vykonaných dôkazoch). Platí však nasledovné:

Postup súvisiaci so zaistením vecí odovzdaných M. R. pred jej zadržaním 12. decembra 2007 bol vykonaný v súlade so zákonom a takto bol legálne zabezpečený vecný dôkaz pre následne vedené trestné konanie.

Pri pátraní po hľadanej osobe je policajt v zmysle § 23 ods. 1, ods. 2 písm. b/ zák. o PZ oprávnený nielen dať pokyn na zastavenie dopravného prostriedku, ale aj vykonať jeho prehliadku.

Za týchto okolností je primeraný a zákonu zodpovedajúci postup, ak sa policajt pri vykonávaní predmetného služobného zákroku zároveň na základe § 22 ods. 1 zákona o PZ presvedčí, či u seba nemá zbraň hľadaná osoba, rovnako aj osoba, ktorá sa s ňou nachádza vo vozidle. To platí najmä za situácie, v ktorej je zasahujúcemu policajtovi známe, že osobu spolujazdca (tu M. R.) s hľadanou osobou (obžalovaným) spájajú predchádzajúce spoločné kriminálne aktivity (rozsudok Okresného súdu Trnava z 21. júna 2007, sp. zn. 7 T 80/2007) – išlo o spoločné spáchanie rovnakej ako prejednáwanej, teda drogovej trestnej činnosti.

Forma presvedčenia sa o držbe zbrane nie je v zákone konkrétne ustanovená, musí však zodpovedať nevyhnutnej miere na dosiahnutie účelu sledovaného služobnou činnosťou v zmysle § 8 ods. 1 zákona o PZ. Vzhľadom aj na legálnu definíciu zbrane podľa tohto zákona (§ 22 ods. 1, § 14 ods. 5), teda čohokoľvek, čím možno urobiť útok voči telu dôraznejším, je primerané, aby bola osoba vyzvaná k vyloženiu všetkého, čo má pri sebe, vrátane vecí z kabelky. Ak je potom takto získaná, okrem alebo namiesto zbrane, iná vec s možným súvisom so spáchaním trestného činu v intenciách § 21 ods. 1 zákona o PZ (tu skladačky a striekačka), je potrebné postupovať podľa odseku 2 naposledy označeného ustanovenia a v nadväznosti na to podľa § 92 Trestného poriadku, k čomu aj zaistením týchto vecí a ich následným prevzatím vyšetrovateľom došlo (čl. 108 a 109), a čo bolo podkladom pre začatie trestného stíhania.

Avšak aj v prípade, ak by policajt (príslušník policajného zboru, teda nielen policajt v zmysle § 10 ods. 8 a ods. 10 Trestného poriadku) zistil v momentálnej situácii, že je páchaný trestný čin, tu v konkrétnej súvislosti s držbou omamných látok, bol by povinný vykonávať služobný zákrok, ako mu to prikazuje ustanovenie § 9 ods. 1 zákona o PZ (nezáleží pritom na označení zákroku policajtom, ale na dodržaní zákonných oprávnení). Také zistenie môže prameniť aj zo spozorovania spoločného pohybu osôb odsúdených za drogovú trestnú činnosť spáchanú v spolupáchateľstve, viazaných obmedzením podľa rozhodnutia súdu, spočívajúcim v zákaze sa spolu stýkať (viď skôr označený rozsudok Okresného súdu Trnava).

Aj v takom prípade je dané oprávnenie dať pokyn na zastavenie a vykonanie prehliadky dopravného prostriedku (§ 23 ods. 1, ods. 2 písm. a/ zák. o PZ) a oprávnenie zaistiť vec podľa § 21 ods. 1 tohto zákona – v tomto prípade so zameraním práve na držbu narkotík a s tým súvisiacich prostriedkov na ich užívanie. Spôsob vykonania služobného zákroku spojený s predchádzajúcou výzvou na vyloženie vecí, ktoré má osoba, voči ktorej sa služobný zákrok vykonáva pri sebe, je primeraný a zodpovedajúci kritériám § 8 ods. 1 zákona o PZ (v danom prípade realizovaný bez potreby použiť donucovacie prostriedky v zmysle § 50 tohto zákona). Zároveň aj tu by bolo možné použiť aj postup podľa § 22 ods. 1 zákona o PZ vo vzťahu k novej držbe zbrane osobou, proti ktorej sa vykonáva služobný zákrok.

Na to potom nadväzuje postup podľa § 21 ods. 2 zákona o PZ a podľa § 92 Trestného poriadku, ktorý bol aj v preskúmvanej veci použitý.

Na rozdiel od vyššie uvedeného, pri relevantných poznatkoch o podozrení zo spáchania alebo aktuálneho páchania trestného činu, ktorými polícia disponuje v dostatočnom časovom predstihu, vzniká povinnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní podľa Trestného poriadku (v súčinnosti so službami Policajného zboru v rozsahu podľa § 7 ods. 2 zákona o PZ).

Tu by išlo o začatie trestného stíhania uznesením alebo zaistovacím úkonom (§ 199 ods. 1 Tr. por.), pričom týmto úkonom by mohlo byť vydanie, resp. odňatie veci (§§ 89, 91 Tr. por.), alebo osobná prehliadka (§ 102 Tr. por.), spojená s odňatím veci.

V preskúmvanej veci o naposledy uvedený prípad nešlo. Nie je v nej spochybnená zákonnosť postupu, ako ho popísal zasahujúci policajt K., pričom v súlade so zákonom by tento postup bol aj v prípade, ak by služobný zákrok bol vyvolaný okamžitým, resp. náhle vzniknutým podozrením zo spáchania trestnej činnosti, pre ktorú bolo následne vznesené obvinenie (opätovne je potrebné zdôrazniť, že nešlo o predbežné disponovanie informáciou o páchaní takého trestného činu).

Na základe uvedeného najvyšší súd uzavrel, že napadnuté rozhodnutie nie je založené na dôkazoch vykonaných v nesúlade so zákonom. Je teda zrejmé, že nie je splnený dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. (ani iný dovolací dôvod).

Preto najvyšší súd dovolanie obvineného M. odmietol podľa § 382 písm. c/ Tr. por., rozhodujúc na neverejnom zasadnutí nariadenom podľa § 381 Tr. por.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 26. júna 2012

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Libor Duľa

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková